

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne; ter stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošiljatelj:

vse leto 15 K
1/2 " 10 "
1/4 " 5 "

Poslanične številke stanejo 10 vin.

SOČA ima naslovno izročilo: "Ob avtom leži, Kažipot po Goriškem in Gradiščanskem" in dvakrat v letu "Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez".

Naravnostno sprejema upravnštvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v "Goriški Tiskarni" A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročilne se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po Petit-vrstah: če tiskano - 1. lin. 6 v, 2. krat 14 v, 3. krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. - Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnštvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnine in oglase je plačati le v Gorici. Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 vin. ali gld. 1.60. „Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: J. Atrio, Gledališka ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Belinger, Tržaska cesta 1; Marija Bregant, Ponte Nuovo 9; Hen. Jellorsitz, Nunska ul. 3. I. Nova ski, na Goriščoku; Peter Krobely, Kapucinska ul. 1; Tereza Lebam, tek. Jos. Verdi 11; Ana Pleško, Pokopal. ulica; Iv. Presel, Stolni trg 2; Jos. Primožič, Mirenska cesta; Iv. Sardagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Šolska ul.; Južni Kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Šola in kmetiško vprašanje.

(Odgovor »Gorici« št. 66.)

III.

Člankar pogreva zopet, da je nadučitelj Medvešček mahnil po duhovščini, če tudi je trdil le golo — zgodovinsko resnico ter mu zdaj očita, da je »pred par leti prosil povišanja uč. plač ravno od te strani in kateri ve iz zanesljivega vira, da se ima ravno naši stranki zahvaliti, da so učitelji tačas dosegli glede povišanja plač vse, kar so zahtevali!«

Ta trditve ne odgovarja resnici, kajti povišanja se je prosilo od vseh strani, ali strank deželnega zbora, a se ni doseglo vsega, kar se je zahtevalo, ampak le malenkost, koja je bilo pač mogoče doseči po pregovoru: boljše nekaj, nego nič!

Trditev, da Medvešček šunta in hujška kmečko ljudstvo proti duhovščini, tudi ne odgovarja resnici in sicer iz dveh razlogov: prvič, ker je poročal o šoli in kmetiškem vprašanju pri zborovanju učiteljskega društva v Gorici in ne pri kakem kmetiškem shodu in drugič, ker navajati zgodovinska dejstva, se ne pravi šuntati in hujškati, ampak negovati resnico — ličerkno božjo.

Člankarja »Gorice« boli poročevalčeva trditev, da je vpoštevanja vredna zahteva po reformi ljud. šolstva od strani kmetijskega stanu samega. Člankar pravi, da nikdar ni slišal pri nas kmeta, ki bi zahteval preosnovo šole.

In vendar je resnica, da glasilo naše goriške kmečke stranke je večkrat zahtevalo reformo; tudi na javnih shodih smo slišali iz ust pravih kmetov predloge glede reform; le člankar »Gorice« ni o tem nikdar in nikjer ničesa slišal, in sicer zato ne, ker takrat niso bile pred durmi deželnozbornske volitve in ker se ni bilo batiz za mandat, ki vodik z zlatom napolnjenim jaslim.

Na koncu članka je postal člankar z avtarski z namenom šuntati posest-

nike in kmete proti učiteljstvu. Le na zavitarški način je prišel do sledečih vprašanj:

»Jeli res, da hočete vi (posestniki in kmetje namreč) celodnevni, osemletni obvezni pouk?«

Poročevalec Medvešček je izrecno trdil »da pri dosedanjih razmerah ni bilo mogoče našemu ljudskemu šolstvu posebno na Goriškem imeti večjega smisla za potrebe in koristi kmet. stanu iz sledečih razlogov: 1) ker smo imeli skoro izkjučno pol dnevnii pouk posebno na kmetih; 2) ker imamo v deželi le 6 letno vsakdanjo šolo. Torej le pogojno, ako se hoče več kmetijskega pouka uvesti v ljud. šolo, bi se moralo uvesti celodnevni pouk in osemletno vsakdanjo šolo.

Člankar se že boji, da bi posestniki in kmetje, ki niso nasprotniki šolstvu in učiteljstvu, se kdaj izjavili za celodnevni pouk in osemletno vsakdanjo šolo; zato jih v groznih skrbih vpraša: veste-li, kake posledice bi imela ta zahteva (?) za kmeta in posestnika?

V potolažbo povemo člankarju, da kaj tako groznega že imajo v drugih deželah, tudi v naši Avstriji in celo na sosednjem Kranjskem in pri vsem tem še ni prišel vrag ter pobasal vse kmete in posestnike v svojo vrečo; marveč se tamošnjim kmetom in posestnikom celo bolje godi nego našim. Vrag ni pač tako črn, kakor ga slikajo! Ampak dobe se celo beli in krotki, da so opravljali marsikomu celo dobra in koristna dela.

Jeli res, da hočete povišanje učit. plač v zmislu sklepa učit. »Zaveze« itd. Jeli res, da zahtevate, naj pride vsak učitelj v XI. do VIII. činovni red, to je, naj ima najmanjšo plačo 2300 K in najvišjo 5460 K?

Hinavec, kdor je to pisal. Predlog nadučitelja Medveščeka se je glasil: Breimena za ljud. šolstvo naj prevzame država — uvrstivši učiteljstvo med uradnike zadnjih treh činovnih razredov po namenu § 55. drž. šol. zakona od 14. maja 1869. —

(Konec prih.)

Ob 40-letnici državnega ljudskošolskega zakona.

(Govor gosp. dr. Ljudevita Pivka na XXI. glavni skupščini »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« v Mariboru 16. avg. 1909.)

(Dalje.)

Tudi v narodnem oziru je bila konkordatska šola vredna obsodbe, ker je zanemarjala nadarjenost narodnega značaja in se ni brigala za velikanske duševne zaklade, ki leže globoko v narodu pokopani in neporabni, dokler tava ljudstvo po temi nevednosti. Ista šola je tudi precej zakrivila, da se avstrijski narodi v gospodarskem oziru niso mogli razvijati in da so po naravnih zakonih morale priti nad državo raznovrstne katastrofe.

Učiteljstvo je imelo v konkordatski dobi tri nadzornike, poleg škofa in dekanu še domačega duhovnika. Domači župnik je skrbno pazil, katere časnike in knjige čita učitelj, če sploh kaj čita, s kom občuje, o čem se razgovarja z ljudmi, kako živi doma, ali se posti itd. Kar je povedal župnik o domačem učiteljevem življenju, se je seveda uvaževalo pri kvalifikaciji, kadar se je oglasil za kako mesto. Ob nastavljanju se je zahtevalo, da je bil prosilec dober pevec in da je znal igrati vse običajne cerkvene melodije, da je bil torej zmožen cerkovniške in orgljarske službe. Med prosilci z isto kvalifikacijo se je dajala prednost dobremu — tenoristu (§ 211.)

Glede takratne učiteljske izobrazbe je bilo odrejeno, da učitelj nima več vedeti nego to, kar se vbija otrokom v glave. Tej zahtevi se je lahko ugodilo, saj je bilo gotovo zelo malo učiteljev, ki so prišli s to navskriž vsled svojega preobitega znanja in svoje pregloboke izobrazbe. Le pomislimo, kdo so bili po veliki večini takratni učitelji — rokodelci, obrtniški pomočniki, cerkovniki in da so v marsikaterem manjšem mestu bili veseli in celo ponosni, če jim je poučeval mladino kak doslužen korporal. O poprečnem duševnem stanju učiteljstva nas poučuje dovolj razvoj učiteljskih izobraževališč. Po Felbigerjevi reformi v dobi Marije Terezije je imel učiteljski kandidat dovršiti po ljud-

ski šoli še trimesečni, pozneje šestmesečni tečaj, v katerem si je izpopolnil svoje znanje v pisanju, čitanju in računanju v toliko, da je lahko poučeval na trivialki. Šele po letu 1849. se je ta tečaj nekoliko raztegnil, in sicer najprej na eno leto, pozneje na dve leti. Državni ljudskošolski zakon je končno izpopolnil učiteljsko izobrazbo in ustvaril učiteljska s 4 letniki, za katere se je izdal leta 1874. posebni organizacijski statut.

Ko se je vložil v državnem zboru prvi predlog na osvoboditev in ločitev šolstva od cerkve, je zapliljala sveža sapa med naprednimi krogi, drugod pa je nastal krik in vrišč. Avstrijski škofje so izrazili v svojem protestu bojazen, da bo nesrečna mladina zgubljena, da se bo bujno razvijalo razbojništvo, požiganje, ubijanje, zakonska nezvestoba, da bo vse podivjalo, ako se sprejme tak zakon, ki bi vzel cerkvi nadzorstvo nad šolstvom. Dne 27. aprila 1869. se je sprejel v eni seji za tretjo uro brez vsake debate državni ljudskošolski zakon, s katerim je proglasila država, da gre nadzorstvo in vodstvo vsega šolstva njej sami. Cerkev se je pustila pouk verouka, na ostale predmete pa se ji ni pustilo vpliva.

Ponosno stavbo so nam zgradili naši predniki leta 1869., toda vprašajmo se, ali smo si ohranili, kar smo podedovali po očetih? Priznajmo si, da si državnega ljudskošolskega zakona nismo izpopolnili, niti tako ohranili, kakršnega smo sprejeli, ker nismo bili na straži, ko je prišel sovražnik šole in delal marljivo po dnevu in po noči, da bi izpodkopal temelje glavnim stebrom državnega ljudskošolskega zakona.

V bojno vrsto proti državnemu ljudskoškemu zakonu so stopili razni principijelni politični nasprotniki zlasti bogataši posestniški stanovi. — Marsikateri bogataš je vedel, da ima dobiček od tega, če ostane ljudstvo še nadalje neizobraženo in nevedno, češ, jaz sem izobražen in prosvetljen dovolj, imam svoje dobro prepričanje o zemlji in nebesih, toda čemu je ljudstvu tega vsega treba! To je ono stališče, moji dragi prijatelji, ki nam je vzelo in odtujilo množico ljudstva in v katerem tiči glavni greh naših izobraženih prednikov. Kdor ima oči, da gleda, bi vsaj

kakor je bila. Padla je na kolena in ostala tako celo noč. Zjutraj se je dala od učenca, ki je spal pri njih, popeljati v židovsko mesto — k Manasséju.

Manassé je hotel baš oditi v prodajalno, ko ga je srečala starka na pragu hiše. Starca je ta obisk nemalo iznenadil. Popeljal jo je v hišo in vprašal, česa želi.

»Manassé, tesno pred grobom stojite kakor jaz, ne jemljite na svoje rame bremena velikega greha. Pri sebi skrivate nesrečno deklico, uganila sem to iz besed Mrázkove. In zaklinjam vas pri izveličanju vaše duše, pripeljite mi to deklico s seboj!«

»Noemi ni več pod to streho,« je odvrnil Manassé.

»Da ni več pod vašo streho? Potem gorje meni, njej in vam! Torej je, že popolnoma v rokah onega moža, torej je že popolnoma izgubljena! In vi niste tega zabranili? Manassé, Manassé, ne vem, kako se bode za to zagovarjali pred Bogom.«

»Noemi ni v rokah onega moža,« je odvrnil Manassé mirno. »Toda povejte, kaj jej hočete!«

(Dalje prihodnjic.)

Mavrični ptič.

Češki napisal Julius Zeyer.

(Dalje.)

»Jurij, neha se vendar rogati Bogu!« je prigovarjala slepa starka svojemu sinu, ko je ono nedeljo po povratku od Noemi, ki je odklonila njegovo roko, v bolesti in obupu preklinjal svojo usodo in svoje življenje. »Verjemi, da te Noemi ljubi, da so to samo trenutne muhe mlade deklice. Pomiri se, počakaj nekaj časa in prepričaš se, da sem uganila prav.«

Jurij je plakal kakor dete in se kakor dete dal potolažiti s tem prigovarjanjem stare matere. Tudi samemu se je zdelo nemogoče, da bi bila njegova vroča in dolga ljubezen tako grozno varana, da bi se naenkrat zrušili v nič najkrasnejši njegovi sni, katere je sanjal toliko let.

Čez štirinajst dni je šel zopet k Noemi, toda gospa Mrázkova, ki ga je zagledala od daleč, mu je kakor slučajno prišla na stopnicah naproti in ga z zagotovitvijo, da je Noemi odšla, spravila v svojo sobo. Tam je vlivala strup svojega

natolcevanja v njegovo že itak sumen polno dušo.

Jurij se je v kratkem času izpremenil tako, da ga ni bilo več mogoče poznati: bil je zamišljen, neprijazen, surov, tako da se ga je vsakdo ogibal. Zaman ga je mirila in tolažila mati, zaman je vila nad njim svoje roke, zaman prižigala v cerkvi voščene sveče pred sliko svoje patrone. Venel in ginil je; sicer ni videla, ampak čutila je, kako burno je njegovo spanje; opazila je, da ne je in ne pije, in ponoči je slišala, kako se premetava na postelji, vzdihuje in tarna.

Spomladi je moral Jurij na deželo v poslih grofa, pri katerem je služil. Mati je bila temu hvaležna: upala je, da se temno življenje njegove duše v drugi okolici razjasni, da tam morda pozabi na ljubljeno dekle.

Toda ko se je Jurij vrnil, je bila prva njegova pot h gospi Mrázkovi, da bi vprašal po Noemi.

»Ne govori mi o tej nesramnici!« ga je zavrnila gospa Antonija. »Zapodila sem jo iz hiše, kajti pohujšanje je bilo preveliko.«

Jurij je prebledel.

»In kje je zdaj?«

»Kje? Sam Bog ve, kod se potika s svojim ljubčkom.«

Po tem pogovoru je postal Jurij še nepriljudnejši kakor je bil prej. Včasih se je vedel kakor blazen: sredi gorkega plakanja se je spustil naenkrat v divji, strašen smeh. Z materjo ni več govoril o svoji ljubezni, da, napram slepi starki se je celo vedel trmasto. Kmalu je spoznala uboga mati še hujšo izpremembo: njen sin je začel pohajkovati, začel se je vdajati pijači. V nemem obupu je vila roke. Nekoč ponoči je prišel domov s tako vidnimi znaki pijanosti, da se ni mogla vzdržati očitanja. »Sin moj, ne koplji mi prezgodnjega groba s tem svojim življenjem! Imej usmiljenje s menoj, nesrečno ženo, ki jo obdaja od vseh strani neprodilna, večna tema, v katero si žarek doslej ti kot edini solčni žarek!«

Jurij je zamrmral nekaj surovih, razžaljenih besed ter ubogo mater surovo potisnil od sebe. Starca je zaječala; zdelo se jej je, da se podira svet okoli nje, da postaja tema okoli nje dvakrat tako gosta

dandanes že lahko videl, da je narod močan samo takrat, kadar hodi njegova inteligenca roka v roki z ljudstvom in vsemi stanovni strmeč za skupnim ciljem, ki je blagor splošne omike, svobode in napredka.

Spomnimo se nekaterih darov, ki nam jih je prinesel državni ljudsko-šolski zakon!

Pred vsem slavimo svoj šolski zakon, ker zahteva osemletni obvezni šolski obisk. Nekoliko lahkokrilih besed smo s tem igraje izrekli, toda kdo ve, ali se zavedamo zadosti, kake neizmerne važnosti je ta točka. Naš zakon zahteva, da naj obiskuje vsak otrok brez razlike rodu, premoženja in spola v nežni dobi od 6. do 14. leta šolo, kjer se mu izobrazijo zavesti splošne državljanke enakosti in kjer se vzgojuje na podlagi domače rodbinske vzgoje za poznejše delo v javnosti za družbo, narod in državo. V tej dobi se izogne otrok težjemu delu na polju, v rokodelski delavnici ali v tovarni, h kateremu že silijo dandanes čisto zlasti ubožnejši stariši in brezvestni ljudje nežno mladino, češ, da jim otrok vsaj deloma lahko nadomešča pomanjkujoče delavske moči. Tem otrokom je državni ljudskošolski zakon velik dobrotnik in rešitelj; ljudska šola dobiva po modernem socijalnem razvoju polagoma zopet tisti pomen, ki ga je imela pri Grkih, kjer je značila prosto dobo namenjeno duševnemu delu in telesnemu počitku ter krepčanju. Stranke, ki zahtevajo samo šestletno šolsko obveznost, da bi torej obiskoval otrok šolo le od 6. do 12. leta, bi rade pahnile zlasti ubožnega nežnega, telesno in duševno še nezrelega otroka v kruti in neusmiljeni boj, rade bi mu naložile trud in težke skrbi, ki tlačijo itak odrasle ljudi prehudo s svojo grozno težo. Če dosežejo nasprotniki šole, da se skrajša šolska obveznost, potem se oropa velik del naše mladine o dvoje lepih brezskrbnih let.

(Pride še.)

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Iz Pevme. — Znano je, da je šola prvi pogoj vseobčnemu napredku. Stojimo na meji, kakor jez, katerega naloga je omejiti in ubraniti naše ozemlje poplavi potujčevanja. Narod, zdrav in zaveden naj se vzgaja v šoli. Za to naj se vzbudi v ljudstvu zanimanje ter naj se podpira družbo sv. Cirila in Metoda, katera že itak vzdržuje pri nas otroški vrtec. Da bi se družbi omogočilo, da še bolj intenzivno deluje v dosego svojih ciljev, naj bi se tudi tukaj ustanovila podružnica omenjene prekoristne družbe. Ker se nekatere gospodične že trudijo, da se to doseže, apelujemo na vse rodoljube, naj podpirajo po možnosti stremljenje te prevažne družbe. Cepimo v mlade duše kal narodnega čustvovanja — in bodočnost je naša. — Živio!

Iz Prvačine. — Na predvečer cesarjevega rojstvenega dne se je zbrala naša godba na trgu pred občinskim uradom in je obdana z lampijoni zasvirala cesarsko himno med pritrkavanjem zvonov, spušcanjem raket in pokanjem topičev. Potem se je vršil obhod po celi vasi, godba je svirala nekoliko komadov pred postajo državne železnice, končavši pred županovo hišo, kjer se je v noč lepe narodne pesmi sviralo in veselilo. Drugo jutro odkorakal je Sokol izpred stanovanja staroste P. Leban, spremljan z godbo v cerkev, kjer se je vdeležil sv. maše; navzoče je bilo celo starešinstvo, zastopniki drž. železnice, šole in pošte pa občinarji in letoviščarji.

Po sv. maši se je vršila starešinstvena seja, pri kateri je izrekel župan F. Furlani svojo in starešinstva udanost presvitlemu cesarju in čestitko njegovemu Veličanstvu k rojstnemu dnevu. Čestitko se je brzojavnim potom poslalo na Dunaj. Starešinstvo se je pri tej seji spomnilo cesarjeve jubilejne želje, da naj se za otroke skrbi in darovalo je slovenskemu sirotišču v Gorici enak znesek kakor lani, to je 250 K, skupaj 500 kron kot ustanovnico. Zvečer se je vršil banket pred hotelom Vodopivčevim. Župan je napil presv. cesarju. Godba je izvrstno svirala, vdeležba je bila velika, postrežba izvrstna. Pri banketu je darovala občina družbi Cirila in

Metoda 20, vdeleženci darovali so 20 K, skupaj 40 kron. Starešini so izrazili željo priglasiti občino Prvačino v prihodnji stareš. seji k obrambnemu skladu Ciril-Metoda 200×1000. Prav tako!

Iz tolminskega okraja.

Iz Tolmina. — Ni ga trga na Goriškem, ki bi v kratkem času tako napredoval, kakor je Tolmin pod velezaslužnim županom Oskarjem Gabrščekom in drugimi starešinami. Letošnje poletje je privabilo v kljub slabemu pričetku v juniju in juliju nad 160 stalnih tujcev, po večini iz Trsta, Egipta, Gorice in Ljubljane, kateri so napolnili vse tujcem omenjene prostore. Ni čuda! Krasna okolica se je zvezala z lepimi cestami, drevoredi tako, da se nudi letoviščarjem najboljši užitek njihovega počitka. K temu pomaga mnogo tukajšnje olepševalno društvo pod predsedstvom dež. sod. svetnika Mat. Primožiča. Pred tremi leti je napravilo županstvo nad 3 orale obširni trg, ki naj služi morebitnim semnjem, ljudskim in drugim veselicam. Na tem trgu se je postavila velika lopa, ki je že danes pokrita. V tej lopi se nahaja 27 m dolga in 10 m široka krasna dvorana z velikim odrom za gledališčne predstave. V tej dvorani je sedaj napravil tolminski prijatelj, Miroslav Fiala, rodом Čeh, kinematograf, kateri je po sodbi in po izjavah poznavalcev eden najmodernejših. Te kinematografske predstave prav pridno posečajo tukajšnji letoviščarji in domačini. — V bližini trga ob Tolminki je sezidal župan Oskar Gabršček veliko tovarno za izdelovanje pohištva iz vpognjenega lesa, združeno z žago in mlinom. V tej tovarni bo imelo s časom zaslužka okrog 400 delavcev. V istih prostorih se nahaja elektrarna, iz katere je izpeljalo županstvo električni tok po celim trgu za ulično razsvetlavo, in za privatno uporabo, tako da se lahko reče, da »grande Parigi« ni bolje razsvetljen nego »piccolo Parigi«, kakor nazivljajo nekateri krasni Tolmin. V najkrajšem času smemo pričakovati novo zgradbo »Občinski dom«. Da se to zgodi, so nam porok župan in starešine. Pred par dnevi si je nabavilo gasilno društvo, katero si je sezidalo pred tremi leti s pomočjo županstva svoj lastni dom, zraven svojih prejšnjih brizgalnic še novo brizgalnico na paro, ki stane približno 6000 K in s kakoršno se ne more ponašati tako kmalu kak drug slovenski kraj. Povsod se vidi v tolminskem trgu le napredek. Županstvo pa naj le tudi nadalje vstraja pri tem delu za blagor tržanov, ne oziraje se na posamezne sebičneže in zagrizene klerikalce, ki bi najraje vse naprednjake in ves napredek potopili v žlici vode, ker bi radi ribarili v kalnem.

Uniformirana nemškutarja v Tolminu. — Na cesarjev rojstni dan, 18. t. m. so pripeli tukajšnjemu orožniškemu stražmojstru, Josipu Princelj-u, srebrni križec s krono za zasluge. Svečanost je bila izven velike maše aranžirana vsa v nemškem duhu. Delegiranih je bilo 36 orožnikov z Goriškega. Pri celi tej slavnosti ni bilo niti enega slovenskega znaka, niti ene slovenske besede, pač pa se razlegalo daleč okrog čez dan »Hoch!«, po noči pa »Heil!« Res lepo!

Iz ajdovskega okraja.

Z Otlice. — Gospod urednik! Ker Vam noče nobeden sporočiti o naših razmerah, prosim Vas, ne butnite tega mojega dopisiča v Vaš veliki koš, čeravno ni pisan po »foršrifti«; je pa vendar pisan z dobrim namenom mladelega rokodelca, ki je študiral šole le na Otlici. Ker nočejo pisati ljudje, ki so tega zmožni in znajo besede prav postaviti, se predrznem jaz poročati o naših čudnih razmerah. V naši občini je sedaj lepo in hladno in veliko ptujcev prihaja na naše hribe uživati razgled in zrak. Na Dolu je tudi nekaj odličnih družin na letovišču. Naši možje delajo po večini na Nemškem in v občini je prav tiho in mirno, kakor ukazuje naš gospod nunc. Ta gospod je strašno mogočen in gospodar cerkve in županije. On ne pozna postav in vse se mu mora pokoriti. On župa in kasiri, prodaja vino na debelo in drobno brez vsakega dovoljenja, vkaže in gospodari po celi občini, kakor mogočen kralj. Vsak čas ima posebne potrebe, da trpe ubogi ljudje. V par letih smo morali

napraviti nove orglje, nove zvonove, nov križev pot, popraviti oltar, kupiti več kipov, napraviti novo palačo za farovž, kupiti zastave — in ko še vse to ni na polovico plačano, že hiti fehtati denar za misijon, ki bode prve dni septembra. Ker bodo imeli takrat otroci spoved, morajo hoditi sedaj o počitnicah h kršanskemu nauku na Otlico in to ravno opoldne, ko je največja vročina, dasi imajo ti do poldrugo uro dolgo pot. Po zimi seveda ni bilo časa učiti krščanski nauk, sedaj se pa skače in ubiva otroke po največji vročini. Gospod nunc, ki se briga tudi za take reči v občini, za katere mu prav nič mari, se pa ne briga za stvari, za katere bi mu moralo biti mari. Za sredo, 18. avgusta je oznanil neko črno mašo, ali o maši rojstnega dne presv. cesarja nismo nič slišali; ali ni ta plačana? Že lansko leto so se jezili gozdni uradniki, da ne pridejo k maši, ako bode ta ob 7. uri, ker od Predmeje do cerkve je več kakor uro hoda in je toraj maša prezgodaj. Cesarske maše bi morale biti ob 9. uri in to slovesne, kakor se bile pod gospodom Stepančičem in ne tihe, kakor se berejo sedaj, in še te se združijo navadno s črno mašo, da postane potem cel mašon. Smešno je, če se na enem kraju delajo nunci za svetnike, a na drugem pa barantajo... Tukaj bi se dosti lahko pisalo, pa za sedaj raje molčim, ker upam, da se obrne na bolje. Pred cerkvijo smo pa slišali neke čudne razglase. Županstvo je razglasilo o nekkih lažnikih in obrekovalcih. Jaz bi županu naročil, naj bo neodvisen in naj se ne pusti kučirati od župnika. Prvi naj bo v občini, drugi v cerkvi, pa bo vse prav teklo. —

Družba sv. Cirila in Metoda.

Pri sobotnem prijateljskem sestanku kolesarskega društva »Danica« v Gorici je nabral g. V. Valič K 3 — za družbo sv. Cirila in Metoda.

Za vrtnarico v Krminu v otroškem vrtcu družbe sv. C. in M. je imenovana gospica Res iz Gorice.

Domače vesti.

Smrtna kosa. — Spoštovano družino Brelihovo v Cerknem je zadel hud udarec. Umrla je 22-letna hčerka Marija po dolgem bolehanju. Naj počiva v miru! Preostalih naše sožalje!

V Gorici je umrl upokojeni poštnobrojavni ekspedijent Ivan Čičigoj, doma iz Solkana.

Deželnozborske volitve. — »Osservatore Triestino« je objavil imenik velikega posestva za volitev v deželni zbor. Reklamacije je vložiti na namestništvo tekom neprestopnega roka 14 dni, začenši z dnem objave omenjenega namestništvenega razglasa.

Čukarska slavnost v Mirnu se je zvršila prav pašaretarsko. Čuki so pili celo noč, še jutraj so ležali po raznih skednjih. Mirenski nunc »brat gospod oberčuk«, je plačal dopjone, v klerikalnih oštarjah pa so stali na razpolago »bratom« celi flaškoni. Pričakovali so na tisoče »somišljenikov«, cele tedne so delali za to čukulado klerikalni listi reklamo in bobnali so, kakor na kak živinski semenj; prišlo pa je le nekaj vozov (čuki namreč kot dobri telovadci se vozijo) čukov in »krščansko mislečih«. V Mirnu je kar mrgolelo dobro rejenih nunccev. Pobasti Terseglav je tako govoril, kakor je bilo naznanjeno v sobotni »Soči«. Hvalil je »Sloškarje«. Navzoči so mislili, da je res kaj učiteljev v »Sloškariji!« Same duševne ničle ali kupljene duše, farovške metle. Terseglav je govoril — čujte! — o krščanski ljubezni. Za poč't! Znani obrekovalec goriških Slovencev, ki je zato brezplačno pod Montovo streho, je rekel, da naj čuki pridobijo vse otroke ter naj jih ščujejo proti učiteljem. Ta bi bila lepa, da bi čuki vzgajali, to je pohujševali našo mladino. Dolgočasni Brencelj je tožil, da kranjska čukulada ne gre na Goriškem v klasje. Pa tudi ne pojde, zato bomo že mi skrbeli, to naj si klerikalci zapomnijo! Čuki so seveda ploskali kakor na komando. Celo Fon, poslanec tihega delovanja, se je počukal; najbrž se hoče prikupiti novostrojarjem za bodoče volitve. Nekaj je čenčal, pa tako, da ga nikdo ni mogel razumeti, kaj hoče, le to smo slišali, da je hvalil ob-

strukcijo, ki jo vodi dr. Žilindra in on — poslanec Fon! Točno ob petih je prifrčala iz ust dr. Dremastje »zmagajoča krščanska misel«. Tudi škof je poslal na telegramu svoj blagoslov. — Sploh so se čuki obnašali surovo; ljudstvo jih je povsod sito.

Kako nastavlja Pajer laške uradnike pri deželnem odboru. — Kar je juristov v deželni službi so sami Lahi. Slovenci so izključeni od takih služb pod Pajer-Gregorčičem. — Za diurnista je bil sprejet neki absolvirani laški pravnik. Bil je nekaj časa v taki službi, pred kratkim pa je bil kar nakrat pomaknjen v X. činovni razred. Berbuč ne ve za to nič? Tako pomaknjenje in definitivno nastavljanje poskrbi kar Pajer sam kljubu vsemu pravilniku! Tako škandalozne razmere so v deželni hiši.

Klerikalni staro in novostrojarji hodijo okoli in iščejo, kje bi kaj požrli. Delajo se tako važne, kakor da bi imeli v svojih krščanskih žepih najmanj dve tretjini naše dežele. Ponujajo mandate, razdeljujejo jih, kakor da bi bili lani pobrali večino mandatov ter bi se sedaj milostno ozirali na »nasprotnike«. Diktirajo tudi, kdo sme v deželni zbor po njihovi milosti in kdo ne. Držijo se tako, kakor da bi že zmagali, napihneni so, kakor je bil napihnen novostrojarjski krivi prerok v Kamniku, ko je fantaziral o zmagi klerikalcev pri volitvah na Goriškem. — No, pa mislimo, da se v njihove zanjke ne ujame nihče, pa naj govorijo še tako mikavno in vablivo. Novostrojarji so širitelji kranjskega klerikalizma po naši deželi ter hočejo uvesti na Goriškem povsem kranjske razmere. Te pa so take, da se jih moramo ubraniti na Goriško za vsako ceno!!

Je že v nevarnosti! Kaj? — Vera pač! — Kje? — V »Gorici št. 65! Zakaj? — Pač za kaj drugega, ako ne radi volitev. Vedno in vedno prihaja v nevarnost vera pred volitvami. Tako je začela »Gorica« z nevarnostjo za vero v Rihembergu, ker se tam bližajo občinske volitve. Kmalu pa bode vera v nevarnosti po celi deželi radi bližajočih se deželnozborskih volitev. — Da ne pozabite biti na to plat zvonat!

»Gliha skup štriha!« — Čedna družba se je našla. Dr. Dremastija leta po deželi in »organizira«, tako, da izgubi vso mast; za njim so pritisnili razni Brencelji in Pavlihe itd. Sedaj sta se jim pridružila še dr. Tema in dr. Temota. To je socijalno demokratična - mednarodna - slovenska - ljudska - krščanska - socijalna čedna družba, ki se sklicuje drug na drugega in ponatiskuje dolgovazne članke drug drugemu, ki se boji vode (H₂O), ki pravi, da je narodna delavska organizacija kapitalistična in več drugih takih oslarij, da je v zvezi z liberalci etc. etc. Dremastija se boji N. D. O. in je na nekem shodu kvasil »kaptoliškim« delavcem, da je N. D. O. še hušša kot socijalna demokracija, in da ima če bi mu bilo voliti med tema dvema, pa že socijalno demokracijo rajši! Dremota pa zopet farba o raznih zvezah z liberalci itd. Potem malo oberejo še agrarce pa Gabrščka seveda tudi, in se odenejo s plaščem krščanske ljubezni do ljudstva, edino pravega napredka, splezajo na visoki stollec nadvrednosti in zabavljajo. »Rudeči prapor« je postal glasilo klerikalcev — Tema se poslužuje »Gorice« mesto falirane »Delavskega lističa«; če bi še živel »Delavski tovariš«, ki je životaril v dveh številkah, bi postal Temota menda njegov šefredakter. Poprej omenjeni plašč imata torej dve barvi, črno sukno in rudečo podvlako. Pravijo, da je taka obleka trpežna, široka z mnogimi globokimi žeri, in se je lahko tudi obrača; po potrebi seveda. Voda (H₂O) pa tudi k tej obleki ne sme priti, jej škoduje. Barva namreč ni čisto »waschecht«. Jej jej, črnorudeči prapor, in črnorudeča-belorumena »Gorica!« Farbec pa take! — Pa farbat se da z njimi in tu je glavno!

Iz Podgore čujemo, da so nekateri Slovenci tako zaslepljeni, da prodajajo zemljo Lahom. To ne sme biti! Za slovensko zemljo se menda dobi vedno slovenskega kupca! Žalostno, če bi si Slovenci sami tekem časa izkopali grob v Podgori, ter jo dali Lahom v roke! Niti ped slovenske zemlje se ne sme izgubiti!

Razglas. — Razpisuje se natečaj za radi oddaje mesta poštnega ekspedijenta

pri novo ustanovljenem c. kr. poštnem in
brzojavnem uradu v Opatjem selu,
politični okraj Gorica. Letni dohodki ob-
stoje iz: Plače 600 K, za oskrbovanje po-
štne službe, uradnega pavšala 125 K, slu-
žabniškega pavšala 140 K. — Prošnje vlo-
žiti je tekom štirih tednov pri c. kr. po-
štnem in brzojavnem ravnatelstvu v Tr-
stu. Natančnejša pojasnila daje omenjeno
ravnateljstvo. — O. kr. poštno in brzo-
javno ravnateljstvo.

Delavec v Moserjevi tovarni tik Ro-
jice 42-letni A. Humar je padel ter si zlo-
mil nogo. Zdravi se pri usmiljenih bratih
— Desno roko si je zlomil pri igranju 10
letni R. Rozman iz Rabatišča. Nahaja se
tudi v bolnišnici.

Listnica uredništva: G. V. O. v K.:
Napovedani članek radi priobčimo.

Pozor! Samo „Tempel-vrelec“ in „Sty-
ria-vrelec“ sta postavno zavarova-
na pristna rogaška kislava voda.
Vse druge izdelke, ki nosijo ponarejeno ime
„Tempel“ oziroma „Styria-vrelec“ in so kot
rogaška kislava voda v prometu, naj se zavrne.

Ravnateljstvo deželnih vrelec
Rogaška-Slatina.

**Zaloga pri An. Jeretiču in A.
Seppenhofu v Gorici.**

Sokolski vestnik.

Z izletom v Cerkno hočejo združiti
nekateri turo na Porezen. To je jako po-
srečen načrt in ga priporočamo turistom,
kakor tudi neturistom. Porezen (1631 m)
slovi po svojem obsežnem razgledu in
lahkem dostopu. Od postaje Podbrdo pride
brez nevarnosti tudi neturist v treh urah
na vrh. Prav na vrhu stoji ena izmed naj-
lepših planinskih koč, ki jo je pred tremi
leti otvorila podružnica »Slov. plan. dru-
štva« v Cerknem. Oskrbovana je vsako
nedeljo. Raz Porezen v Cerkno se pride
v dobrih dveh urah. Vse poti so na novo
markirane.

S postaje Hudajužna je »Slov. plan.
društvo« ravno pretekli teden na novo za-
znamovalo pot do Cerkna. To je pešpot,
kaki dve in pol ure dolga ter pelje ob
vznosu Porezna in Kočce. Do sedla Vrh
Ravnji je krasen razgled na vis a vis le-
žečo Črno prst, Veliki Vogel, Rodico, itd.
od tega sedla dalje pa na Trnovski gozd,
ves severni del vipavskih gora do Nanosa
in Idrijskega pogorja. Vse tri poti, bodisi
po državni cesti od Sv. Lucije, bodisi iz
postaje Hudajužna, ali pa s postaje Pod-
brdo čez Porezen (kjer se od sobote na
nedeljo lahko v koči prenoči), nudijo obilo
naravnih lepot, so združene le z malim
naporom in ostanejo vsem udeležencem
velike slavnosti dne 5. sept. t. l. v Cer-
knem za vedno v dobrem spominu.

Iz Št. Andreža. — Za I. sokolsko slav-
nost v nedeljo v Št. Andrežu vlada v sr-
cih naših narodnih mož in mladeničev, že-
na in deklet veselo zanimanje. — Marsi-
kateremu so dnevi tega tedna predolgi,
želeč si čim prej nedelje. — Slovenska
trobojnica vihra vže od nedelje na viso-
kem drogu, oznanjujoč, da bode v nedeljo
v Št. Andrežu znamenit narodni praznik.
Mladi Sokoli se vneto pripravljajo, da v
nedeljo pokažejo moč in gibčnost svojih
mišic. Naša narodna dekleta hočejo se v
nedeljo pokazati v narodni noši. Z delom
hočejo podpirati mlade Sokole, da bodo
vstrajali, da bodo hrabri boritelji v boju
za narodno pravo, v boju proti vsem sov-
ragom, kateri hočejo naš narod pogubiti
za vsako ceno. Vi Sokoli, ne bojte se gro-
ženj vaših nasprotnikov, tudi pesti ne, ki
so vam napovedane od brezdomovinskih
intrigantov. Ampak vaš boj naj bo pošten
boj, ki bode narodu koristil in ne škodo-
val. — Tudi dolžnost vsakega narodnega
Slovenca je, da podpira tako mladino, ki
je pripravljena delovati za narodno pravo,
idejo sokolsko. Za goste, ki mislijo v ne-
deljo obiskati Št. Andrež in ki bodo po-
trebovali kozarec vina, ali kaj prigrizka,
priporočamo posebno gostilno Leopolda
Kuzmin nasproti cerkve pri cesti, potem
gostilno Franca Paškulina in Josipa Mo-
larja. Pivo in mrzla jedila se bode prodaj-
alo tudi na veselilnem prostoru. — Mar-
sikateremu bode žal, ako ne obiše v ne-
deljo Št. Andreža, kjer se bode proizva-
lala lepa telovadba šestih sokolskih dru-
štev. Slišale se bodo tudi lepe narodne pe-
smi, ki jih bode pelo bralno in pevsko dru-
štvo iz Št. Andreža in narodno izobraže-

valno društvo na Ajševici. Tudi šaljiva
pošta bode nevmorno delovala. Razgled-
nice bodo prodajala domača narodna de-
kleta. V ta namen se bodo prodajali tudi
črni narodni kolek, spomin na ljubljanske
dogodke, in pa narodni kolek spomin na
nemško divjaštvo v Ptuj. Pri plesu in te-
lovadbi svira L. otelek sokolske godbe iz
Prvačine. — Program veselice pri-
hodnjic. — Na zdar!

Za shrambo koles je na razpolago po-
seben kraj na veselilnem prostoru.

Zveza narodnih društev.

Narodna Čitalnica pri Sv. Luciji vpi-
zori v nedeljo 29. t. m. veseloigro »Kine-
matograf« ali »Martin Smola« v prostorih
g. A. Mikuža. Pričetek točno ob 8. uri
zvečer. Vstopnina 60 v, sedež 1 K posebej.
K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Goriška kolesarska zveza.

Veseliča, katero je priredilo kolesar-
sko društvo »Vrtojba«, je vspela v vsa-
kem oziru povoljno. Vršila se je po vspo-
redu, kakor smo ga priobčili. Poročilo o
dirki priobčimo prihodnjic. Pripominjamo,
da srečkanje se ni moglo vršiti včeraj;
kdaj se vrši, se naznani. — Vrtojba je bila
v zastavah, veselilni prostor lepo odličan.
Prišlo je obilo občinstva iz okolice in me-
sta. Udeležili so se veselice tudi Sokoli iz
Gorice, Mirna, Prvačine in Št. Ferjana,
tako da jih je bilo lepo število. Goriški So-
koli so telovadili na drogu in bradlji ob
splošnem zanimanju občinstva. Paviljon
v prid družbe sv. C. in M. je izborna de-
loval. Vsa čast gospej Cijanovi! Na
veselilnem prostoru je bilo živahno, de-
kleta so prodajala razglednice itd., sploh
je bila vsa prirediteljstvo jako animirana ter
se je izvršila v popolno zadovoljnost pri-
rediteljev in občinstva.

Združena društva v Mirnu. — Kole-
sarsko »Miren« pevsko »Ipava« in telo-
vadno »Sokol.« Ker se bliža 5. septembra
ko bo velika slavnost združenih društev
v Mirnu, se g. dirkače opozarja, da naj se
za dirko kmalu vpišejo pri predsedniku
kolesarskega društva »Miren« ali pri Ba-
tjelu v Gorici, kjer so darila razstavljeni.
Vršila se bode tudi peš-hoja.

**Kolesarsko društvo »Miren« pevsko
»Ipava« in telovadno »Sokol« v Mirnu.**
— Svojo udeležbo so nadalje naznanila
slednja društva: 9. Kmečko izobraževal-
no društvo v Batujah. 10. Društvo »Nada«
v Sovodnjah. 11. Društvo »Skala« v Do-
lu. 12. Kmečko opearsko društvo v Bu-
kovic. 13. Bralno pevsko društvo v Šem-
pasu. Slavnost izven dirke in pešhoje se
bo vršila v dolnem Mirnu pri »Vrabcu« v
senci košatih kostanjev, tako da se ni bati
nadležnih solčnih žarkov. Pri slavnosti
sodelujejo tudi razna sokolska društva.
Kar se tiče postrežbe, moramo zatrditi,
da bo dobra, cena in solidna; poseben od-
sek skrbi za vse to. Popoldne bodo izpred
kavarne »Dogana« na razpolago tramvaj-
ski vozovi. Slavnost se bode vršila dne 5.
septembra t. l.

Trgovske-črtnice in gospodarske vesti.

Gospodarske šole v Avstriji. — L.
1907./8. je bilo v Avstriji 175 gospodar-
skih šol z 8563 dijaki. Od teh so bile 3 vi-
soke z 1077 dijaki, 3 akademije, 9 srednjih
šol, 5 višjih gosp. šol, 2 višji vinogradni-
ški šoli in 1 višja pivovarska šola z 1874
dijaki. Dalje je 41 kmetijskih šol s celo-
letnim poukom, 80 z zimskim poukom, 11
nižjih gospodarskih šol, 17 mlekarških in
gospodarskih, 24 nižjih šol za humljarstvo,
vinogradništvo itd. ter 2 pivovarski šoli.

Sladkor se podraži, in sicer za 2 K
pri 100 kg.

Vinska letina letos na Avstrijskem in
Ogrskem ne kaže tako ugodno, kakor je
bila lani. Mnogokje je napravil veliko ško-
de veliki mraz iz letošnje pozne pomladi,
tako osobito v mnogih krajih Ogrske. Po
mnogih krajih je pa pobila toča, na Slo-
venskem krog Ormoža. Letošnja letina ne
bo niti tako obilna, kakor je bila lanska,
pa tudi pridelek ne bo tako izobilan. Upati
je vsled tega, da bodo vinogradniki potem
lanski pridelek lahko spravili v denar.

**Izkaz posredovalnice trgovskega dru-
štva »Merkur« v Ljubljani.** Sprejme se:
5 knjigovodinj, 3 kontoriste, 2 poslovodji,

9 pomočnikov mešane stroke, 5 pomočni-
kov-manufakturne stroke, 7 pomočnikov
špecerijske stroke, 1 pomočnik galanterij-
ske stroke, 3 blagajničarke, 3 kontoristi-
nje, 11 prodajalk. — Službe išče: 4 knji-
govodje, 3 kontoristi, 1 poslovodja, 2 po-
tnika, 30 pomočnikov mešane stroke, 2 po-
močnika železninske stroke, 4 pomočniki
manufakturne stroke, 6 pomočnikov špe-
cerijske stroke, 2 pomočnika modne in
manufakturne stroke, 8 kontoristinj, 9 bla-
gajničark, 10 prodajalk. — Posredovalnica
posluje za delodajalce in člane društva po-
polnoma brezplačno, za druge pa proti
malj odškodnini.

Politični pregled.

O preosnovi ministerstva so govori
zopet, in sicer iz krščansko-socialnih kro-
gov, ki kažejo velik apetit po še večjem
zastopstvu v vladi; zahtevali bi za mini-
stra javnih del dr. Fuchsa, za pravosodne-
ga ministra pa dr. Pattaja.

**Sporazum med Nemci in Čehi v če-
škem dež. zboru?** Z Dunaja poročajo, da
namerava vlada koj po 1. septembru skli-
cati konferenco delegatov češkega in
nemškega kluba v češkem deželnem zbo-
ru, na kateri bi se razpravljalo o spora-
zumu med Nemci in Čehi v tej korporaciji.
Konference se udeleži tudi finančni mini-
ster Bilinski, kateri bode govoril o finan-
čni bedi dežel.

Nemci postopajo kruto s Čehi na Ni-
žje Avstrijskem. Celó v Postorni, kjer je
96% Čehov, so se jih lotili Nemci pa so
bili tepeni. Skrajna nemška nesramnost!
— V okraju Hernals na Dunaju je prišlo
zopet do ostrih spopadov med Čehi in
Nemci v nedeljo. Nemci povsod napadajo
Čeha.

Kristjani v turški armadi. Kristjani
doslej niso služili v turški armadi. Morali
pa so za to plačevati poseben davek. Se-
daj pa je izšla nova ministerska naredba,
po kateri so podvrženi vojaški službi ter
se je že začelo z nabori.

Razne vesti.

Kazenska razprava proti Mazzinijan-
cem v Trstu je skončala v soboto. Bili so
obtoženi pripadanju tajnih društev, širje-
nju revolucionarnih spisov itd. Nekaj je
oproščenih, drugi so obsojeni v zapor po
1 teden do 3 tednov; nekateri so obsojeni
v globo. Iz Gorice sta bila na zatožni klopi
laška študenta Spacapan in Stechina;
prvi je obsojen na 2 tedna zapore, drugi
na globo 50 K.

Konec velikanske klerikalne hudobije.
— Pri volitvah v kranjski deželni zbor je
kandidiral na Dolenjskem proti Šukljetu
naprednjak poštar v Gradcu Julij Macele.
Klerikali so se bali, da bi utegnil biti Ma-
cele izvoljen. Zato so si izmislili ovadbó,
da bi bil Macele kot poštar zadržaval ne-
ko brzojavko v škodo drugim, ter tako
zlorabil svojo službo pri pošti. Prišlo je
do porotne razprave, pri kateri je bil Ma-
cele oproščen. No, klerikali niso mirova-
li. Podana je bila ničnostna pritožba drž.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas
obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin.
Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike.
Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici,
katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker
nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Odda se takoj stanovanje s štirimi sobami
in pritliklami v via Rossini
št. 6 pritliklje.
Išče se čedno opremljena mesečna soba. Po-
nudbe pod J. H. na upravnishvo »Soče«.

pravdnishva, katero pa je sedaj kasacij-
ski sodni dvor na Dunaju ovrgel. Napred-
njak Macele je čist — umazani pa so ova-
duški klerikali.

Japonski manevri. — Minule dni so
imeli na Japonskem velike vojne manev-
re. Pešci so grozno trpeli vsled napornih
pohodov. Neznosna vročina je zahtevala
med moštvo neizmerno veliko žrtev. Ša-
mo pri jedni vaji posadke iz Osaka je pa-
dla cela stotnja ljudi. V Takasakiju in Ha-
mamatsu je padlo 42 mož. Japonska jav-
nost se prav nič ne razburja zaradi teh
vesti, temveč jih smatra za naravne, češ,
da se moštvo mora utrditi za vojno.

Avstrijski zakoni veljajo menda le za
Slovane. »Alldeutsches Tagblatt« poziva
Nemce k poboji dunajskih Čehov, in list
ni bil zapltenjen. Med drugim piše: »Ein
paar kräftige Tatzehniebe des deutschen
Bären und die tschechische Gefahr zer-
flattert in ihr Nichts... Deutsch reden
oder Maul halten! Če bi slovenski listi kaj
takega pisali!

Velikanske povodnji so bile v Avstra-
liji, kakoršnih že ni bilo 40 let. Prizadajale
so velikansko škodo.

Letalni stroj Bleriotov razstavijo v
kratkem v Berlinu v neki trgovini.

Generalni štrajk na Švedskem. —
Štrajk stane že ogromne svote; delavstvo
zgublja na dan do 900.000 K. Doslej so iz-
gubili okoli 17 milijonov K. Izgube delo-
dajalcev najbrže tudi niso manjše. Delav-
ci zahtevajo, da preklicajo delodajalci od-
pust od dela, nato bi štrajk prenehal.

Velik opaz je bil v nedeljo v Trnju
pri Št. Petru na Krasu. Pogorjelo je sed-
mim posestnikom vse, kar so imeli.

**Nesposobnih za vojno službo na Fran-
coskem** je vedno več. »La France Mili-
taire« poroča, da je na 380.000 vojaških
obvezancev bilo okoli 29.000 mož, ki so
bili proglašeni nesposobnim za vojaško
službo. Od tega števila odpada pet tisoč
na one, ki so povsem slabi. To število na-
rašča od leta do leta ter se je skozi neko-
liko zadnjih let podvojilo. Raste tudi šte-
vilo onih, ki trpijo na sušici.

Cigarete so v državi Minesota od 1.
avgusta dalje strogo prepovedane. Predno
je stopil v veljavo novi zakon, je bila pro-
dana ogromna množica cigaret. Nekateri
so jih kupili 10.000 do 15.000.

**Boji med Španci in Mavri v Severni
Airiki.** — »Matin« poroča iz Melile, da je
španska vlada vnovič sporočila generalu
Marina, da mu dovoli vse, kar bo zahte-
val. Postopa naj le z največjo previdno-
stjo. General Marina da je razun že ukre-
njenih varnostnih odredb prosil še za 8000
mož pehote, s čemer bo število skupnih
čet znašalo 48.000 mož.

Postava za mladino. — Anglija je pr-
va praktična država, ki je uvedla v velja-
vo zakon za otroke, za mladino. Prva
točka tega zakona prepoveduje dečkom,
ki še niso dopolnili 16. leta, kajenje. Dru-
ga točka prepoveduje otrokom izpod 14.
leta prebivati v prostorih kakšne gostilne.
Oni, ki bi kakšnega otroka poslal v pivni-
co, kjer se točijo pijače, bi bil kaznovan.
Mnogo gostilničarjev je prosilo vsled te-
ga, da bi smeli podaljšati svoje pivnice in
dograditi čakalnice za otroke; oblastnike
so te prošnje večinoma zavrnile. Starši, ki
imajo pri sebi otroke izpod 14 let, ne sme-
jo pohajati gostilne. Tudi v takih prostorih
kjer vidno gori ogenj, ne smejo prebivati
otroci sami. Otrokom je zabranjeno bera-
čiti in prosjačiti po hišah in po javnih lo-
kalih. — Takih izvrstnih odredb bi tudi
pri nas potrebovali.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm,
da je danes preminula po dolgi in mučni bolezni naša iskreno ljubljena
hčerka, oziroma sestra, gospica

MARIJA BRELIH

v 22. letu svojega nadopolnega življenja.

Pogreb drage rajnce bode v sredo ob 1/9. uri dopoldne iz hiše za-
losti na pokopališče sv. Jerneja.

Ljubljeno pokojnico priporočamo v blag spomin.

V CERKNEM, dne 23. avgusta 1909.

Žalujoča rodbina Breljih-ova.

Sprejmejo se zastopniki

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana

opekarna in zaloga peči, ponudijo vsako poljubno množino
patentiranih

zarezanih strešnikov

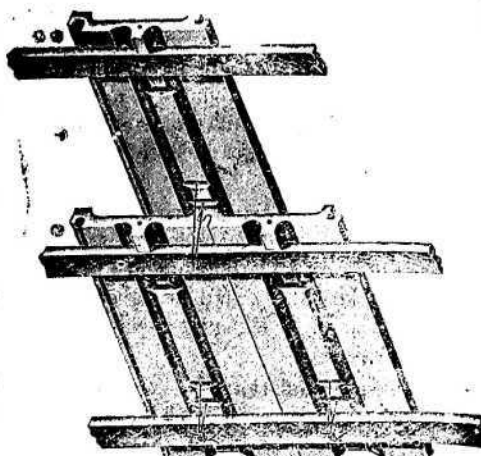
„Sistem MARZOLA“ (Strangf. Izziegel) „Sistem MARZOLA“

Barve: a) rdeče naravno žgani, b) črno impregnirani.

■ Najličnejše, najcenejše in najpreprostejše strešno kritje. ■

Vsaki strešnik se zamore na late pribiti ali pa z žico privezati, kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.
Takošnja in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.
Račun poštne hranilnice št. 837.315.

Na občnem zboru dne 30. maja 1909. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbo po 5½%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1908. s 6%.

Stanje 31. dec. 1908.: Zadrugnikov 1904 z deleži v znesku 89.362 kron. — Hranilne vloge: 1.727.304.70. Posojila: 1.693.201.—. — Reservni zaklad: 90.230.05. — Vrednost hiš: 111.755.23.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909.,

na novo otvorjena velika manufakturna trgovina

Franc Souvan sin.

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22

v Ljubljani.

SUKNA

in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian tvornica za sušno

v Humpolcu na Češkem.

Tvorniške cene.

Vzorci franko.

Odvetniška pisarna

dr. Franc Brncića in dr. Matej

Pretnerja v Trstu, Via Nuova št. 13

sprejme

spretnega stenograf

večnega slovensko-nemške stenografije.

Strojepisci imajo prednost

Phonola

je nek aparat, ki se ga prislavi h glasovirju, da zamore vsak — tudi oni, ki se ne razume prav nič na glasbo — igrati kakoršenkoli komad prav zivirsko.

Dotični aparat je na ogled in tamkaj daje tudi potrebna pojasnila zastopnik in zalagatelj

Rajmund Kren
Gorica, Via Teatro.

Denar prihrani kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,
v Gosposki ulici št. 14
(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo
izbero pohištva vseh slogov za
vsak stan, priprostega in naj-
finejšega izdelka.

Daje tudi na obroke.
Lastna delavnica
za tapcirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa
podobne na šipe in platno, ogledala
zima in platno.

Hiša v Grahovem

na lepem prostoru,
dvonadstropna, z 8 sobami, pri-
pravna za vsako obrt
se odda v najem takej ali pa
proda prav po ceni.

Natančen naslov pové upravništvo
„Soče“.

Hrvatica

zmožna tudi nemškega jezika
simpatične zunajnosti išče
Gorici mesto varuhinje (spre-
ljevalke) k odraslim otrokom
v boljši družini.

Prijazne ponudbe pod „Hrvatice“
na upravo „Soče“.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tujece od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljisce. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.